

Records of My Life

Amintiri în interviuri
cu și despre Andrei Voiculescu

Interviuri realizate
de Andra-Octavia Drăghiciu

Prefață
de Radu Paraschivescu

Cuprins

<i>Seara târziu de Radu Paraschivescu</i>	5
---	---

PARTEA I

Convorbiri cu Andrei Voiculescu

<i>Andrei, care e prima amintire din viața ta?</i>	11
<i>De unde provenea familia mamei tale?</i>	14
<i>Cum era viața în casa scriitorului Vasile Voiculescu?</i>	17
<i>Deci nu ai mers la Codlea?</i>	20
<i>Cum te-ai simțit la Bicăz?</i>	21
<i>Când ți-ai descoperit pasiunea pentru muzică?</i>	28
<i>Dacă nu greșesc, întâmplarea are legătură cu profesorul Virgil Nemoianu.</i>	31
<i>Cum ai ajuns la Mamaia?</i>	34
<i>Nu ai vrut să urmezi studii superioare?</i>	35
<i>Ce preocupări aveai pe lângă muzică?</i>	38
<i>S-a schimbat ceva pentru voi în anul 1968?</i>	42
<i>Care erau reperatele tale?</i>	46
<i>La un moment dat, ai avut propria discotecă în Mamaia. Cum ai reușit?</i>	46
<i>Cum de ai început să înveți engleză?</i>	53
<i>Pe lângă activitatea de DJ mai făceai și altceva?</i>	62
<i>Cum ai cunoscut-o pe prima ta soție, Doris?</i>	63
<i>Cum îți petreceai iernile?</i>	65
<i>Cum ai reușit să emigrezi în cele din urmă?</i>	67

<i>Cum s-a desfășurat plecarea?</i>	69
<i>Care era statutul tău în Germania Federală?</i>	73
<i>Care au fost primele impresii și experiențe la radio?</i>	84
<i>Cum te documentai pentru emisiuni?</i>	86
<i>Cum era viața la München în afara radioului?</i>	88
<i>Apropo de Italia, care e povestea lui Keko, pe care îl menționează Liviu Tofan în cartea sa?</i>	97
<i>Cum se desfășura viața la München între timp?</i>	102
<i>Când ai fost în Statele Unite ale Americii și ce experiențe ai avut acolo?</i>	106
<i>De ce nu v-ați mutat acolo?</i>	112
<i>Ce se întâmpla la radio după moartea lui Bernard?</i>	112
<i>Cum au reacționat ascultătorii tăi?</i>	115
<i>Cum ai perceput evenimentele din 1989?</i>	132
<i>Ce s-a întâmplat după 1990?</i>	133
<i>Deci aveai un fan club informal în România.</i>	134
<i>Cum ai reluat relația cu România după 1990?</i>	135
<i>Ce s-a întâmplat cu emisiunile tale de la radio?</i>	139
<i>Ce te mai preocupă în afară de muzică?</i>	146
<i>De ce tocmai icoane?</i>	147
<i>Ce s-a întâmplat în absența ta cu drepturile de autor pentru opera lui Vasile Voiculescu?</i>	148
<i>Cum te-ai împrietenit cu Dan Negru și Andi Moiescu după ce te-ai întors în țară?</i>	154

PARTEA A II-A

Convorbiri despre Andrei Voiculescu

<i>„Impactul pe care l-a avut Andrei Voiculescu asupra mea a fost atât de mare, încât mi-a influențat destinul“ (Andi Moiescu în dialog cu Andra-Octavia Drăghiciu)</i>	159
<i>„Andrei Voiculescu a fost un reper pentru mine, m-am apucat de radio și datorită lui“ (Dan Negru în dialog cu Andra-Octavia Drăghiciu)</i>	165

„Cum unii citesc Biblia, eu îl ascultam pe Andrei Voiculescu“ (Adrian Cioroianu în dialog cu Andra-Octavia Drăghiciu)	167
Vlad Georgescu în dialog cu Andrei Voiculescu (07.03.1987)	178
Mircea Carp în dialog cu Andrei Voiculescu (14.03.1987)	184
<i>De la Club A la Radio Europa Liberă</i> Un eseu de Călin Irimescu	193
„Eram niște vedete ale întinericului“ (Andrei Partoș în dialog cu Mihók Tamás)	201
„Tata, muzica vieții mele“ de Andrea Voiculescu	221
<i>Arhiva de emisiuni radio Andrei Voiculescu, 1979-2001</i> <i>Lista de emisiuni</i>	232

Seara târziu

Ce făcea românul seara târziu în comunism? În general, era acasă și aștepta să vadă nu *dacă* i se ia curentul, ci când anume și pentru cât timp. Cozile de peste zi se încheiaseră, iar vânătorii de ulei, brânză și gheare de pui plecaseră pe la casele lor reci (dacă era iarnă) sau încinse (pe timp de vară). Unii duceau triumfător în traistă bucata de telemea pentru care vânzătorul îi spunea clientului prețul, cu două zecimale, în timp ce acul cântarului încă se mișca. Alții își mestecau decepția pungii goale – ajunseseră prea târziu și se terminase marfa – prin aprinderea de țigări consolatoare. Peste toate plutea întrebarea dirijorului George Georgescu despre diferența dintre capitalism și comunism: dacă la ei e atât de rău și la noi atât de bine, de ce la noi e atât de rău și la ei atât de bine?

Ce mai făcea românul seara târziu în comunism? Câteodată baie, dacă avea noroc ca agentul de propagandă să reverse asupra-i o porție limitată de agent termic. Tot atunci – poate seara târziu, poate dimineața devreme, dar în orice caz pe vremea „Telejurnicului” – a apărut și gluma cu trimitere la robotul telefonic care dădea ora exactă: „La semnalul următor va fi apă caldă. Pic, pic, pic, pic, pic. A fost apă caldă.” Acomodant de felul lui, românul învățase să râdă sub lespedea care-i fusese pusă pe viață și să spere că, la un moment dat, providența, eventual vorbind rusește și având o pată pe chelie, avea să-și întoarcă fața spre el și să-l scape de năpastă.

Ce altceva mai făcea românul seara târziu în comunism? Asculta Radio Europa Liberă și își lua de acolo nu doar informații, ci și aer. Iar dintre emisiunile postului, una avea pe genericul de început *Late in the Evening* (adică „Seara târziu”) a lui Paul Simon. Americanul se număra printre idoli tinerității mele, chit că râdeam uneori de el și preschimbam *50 Ways to Leave Your Lover* în *50 Ways to Love Your Leaver*. Emisiunea consta în prezentarea topurilor

muzicale din Occident și ne era vârată în locuințe de un glas căruia abia după mulți ani i s-a putut atașa un chip. Glasul și chipul erau ale lui Andrei Voiculescu și veneau să umple golul lăsat de una dintre figurile mitice ale postului: Cornel Chiriac.

Andrei Voiculescu își povestește viața în paginile care urmează. O face fără cosmetizări și precauții, povestind exact ce a fost și cum a fost. Septuagenarul de azi, trăitor într-o casă frumoasă din Dămăroaia, dotată cu un soi de buncăr muzical doldora de CD-uri și viniluri, se uită înapoi și își aduce aminte. N-o face privind înapoi cu mânie, ca personajele lui Osborne. Nici distilând ranchiuni vechi și decepții noi. Nu. Andrei Voiculescu știe că viața lui are atâtea culori și pățanii, încât ar fi păcat să nu procedeze în logica de tip *Vivir para contarla* a lui García Márquez. Iar asta înseamnă un drum înapoi prin timp și prin timpuri. Cititorii, mai cu seamă cei tineri, au ocazia să afle că înainte – în acele timpuri regretate mai cu seamă de cei care nu le-au prins – a fi DJ era o formă de pierdere a timpului nu doar subversivă, ci frizând parazitismul, dacă nu cumva vecină de palier (i)moral cu prostituatele și proxeneții. Oricum, în nomenclatorul de meserii nu exista așa ceva, la fel cum nu exista nici meseria de scriitor, în afara accepției de „scriitor de vagoane“, respectiv acel angajat al CFR-ului care scria cu cretă ce conținea un anumit vagon de marfă și ce destinație avea. Dacă scriai un roman de calibru, erai liber-profesionist. Dacă scriai cu creta „cereale – Toplița“ pe un vagon, erai scriitor. *Those were the days*.

Andrei Voiculescu scrie, *à sa façon*, o cronică a vremurilor de atunci și a celor de după ridicarea Cortinei. Scrisul lui e necomplezent, fiindcă așa-i e și firea. Ce e-n gușa redactorului muzical e și-n căpușa nepotului de mare poet creștin. A nu se crede cumva că Andrei n-a avut îndoieli, emoții, spaime și chiar cumpene. A avut, le-a simțit pe pielea lui și a știut să le lase în urmă. La fel de important, s-a priceput să-și convertească plăcerea în profesie și hobby-ul în vocație. Pare simplu, dar nu e. Când îți câștigi pâinea din sunetele emise de alții, există mereu o doză de relativ și de imprevizibil care-ți infuzează zilele și nopțile. Iar când ești în afara țării, dar muncești și pentru cei dinăuntru ei, pe umeri încep să ți se adune poveri la care poate că nu te-ai gândit la trecerea frontierelor. Tânărul rebel trece fără voia lui printr-o maturizare accelerată.

În felul lui, Andrei Voiculescu nu e doar un halucinat al muzicii, ci și un profesor neconformist de istorie recentă. Nu are morgă de universitar și curs catedratic. Mai scapă câte o vorbă buruienoașă, se mai enervează, se mai răstește (și nu la oricine, ci, poftim situație, la cineva din Rolling Stones). Dar

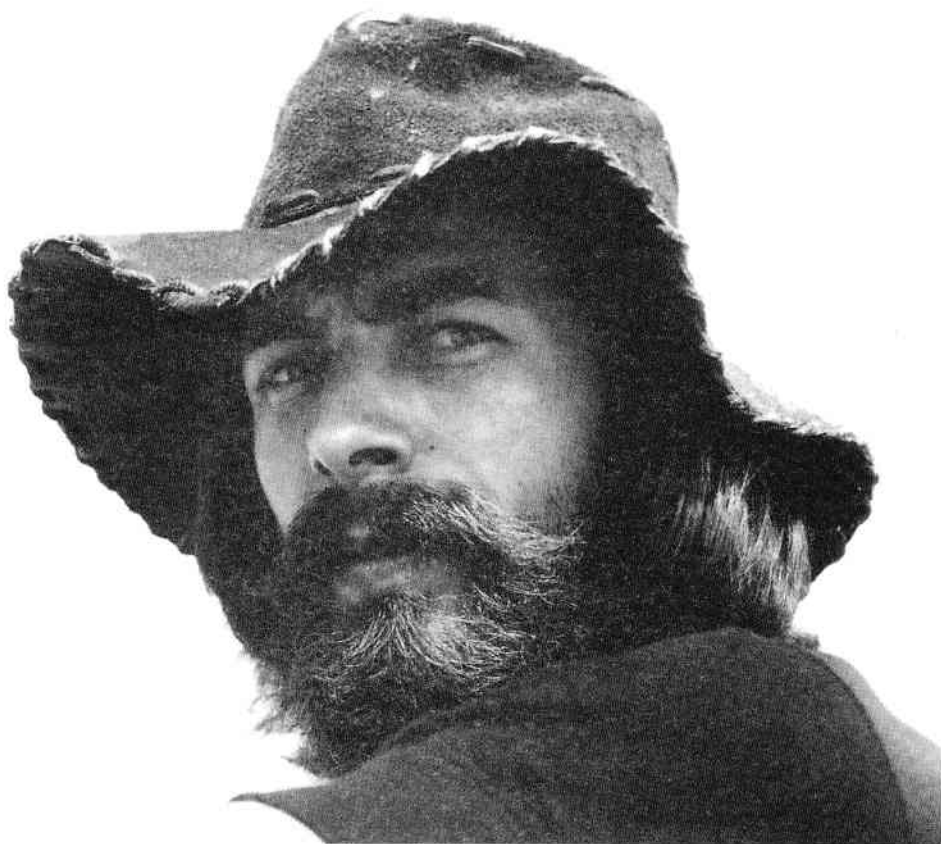
știe cum să deschidă ușile care te duc la Noël Bernard, Mircea Carp sau Vlad Georgescu, la o mulțime de oameni fără de care viața noastră ar fi fost doar nisip. La fel de important, știe să-și cinstească prietenii, indiferent de vârstă, ocupație și context. Vorba e vorbă, iar strângerea de mână ține loc de contract. Slavă Domnului că mai există romantici întârziați care n-au nevoie de șampilă, semnătură și chitanță. Și care nu obolesc niciodată să spună cum a fost.

Astăzi, seara târziu ne prinde în cluburi de jazz sau în baruri karaoke, la teatru sau la meci, în luminile Parisului și printre coloanele străvechi ale Romei. Până și vocea lui Paul Simon sună altfel când cântă *Late in the Evening*. Andrei Voiculescu vă ajută să deslușiți o lecție față de care unii sunt încă reticenți: că ziua cea mai frumoasă din comunism a fost mai urâtă decât ziua cea mai urâtă de după decembrie 1989. Putem fi nostalgici în orizontul tinereții care s-a dus și nu se mai întoarce. Asta, cu siguranță. Când vine însă vorba despre libertate și despre cât de dură e pierderea ei, rămâneți între paginile lui Andrei Voiculescu. Și cădeți un pic pe gânduri.

Radu Paraschivescu

LBRIS

We know
books

Andrei Voiculescu, Mamaia, 1972

PARTEA I

Convorbiri cu Andrei Voiculescu

Andra-Octavia Drăghiciu: *Andrei, care e prima amintire din viața ta?*

Andrei Voiculescu: Am la amintiri... De multe ori, lucrurile pe care mi le amintesc au fost puse sub semnul întrebării. De ce? Pentru că am amintiri, au socotit unii, de prea devreme. Eu m-am născut în 1945. Îmi aduc aminte, de exemplu, la un an și ceva, că tata ne-a luat pe mine și pe mama și ne-a dus la un conac, într-un așa-numit „refugiu“, deoarece lucrurile erau incerte în capitală după război. El avea o casă de licitații în București împreună cu prietenul lui, Iulius Roșca, și lipsea des de acasă. De aceea a considerat că suntem mai în siguranță acolo. Localitatea se numea Crevedia Mare și se afla la circa douăzeci de kilometri la vest de capitală. Era casa unui văr de-al lui, care se numea tot Voiculescu. Și ne-a dus acolo, în această casă, unde nu era curent electric. Aveam o curte enormă, cu livadă. Am diverse amintiri despre cum era amplasată locuința: că se afla pe o uliță, că era o casă boierească mai arătoasă, nu casă de țară. Și în grădina mare din fața clădirii era o stivă de lemne în steri, care trebuiau tăiate și pregătite pentru foc. Îmi amintesc că sub acele lemne se aciuase un arici. O femelă. Avea un cuib cu patru pui, lucru pe care l-am descoperit în momentul în care tata s-a apucat de tăiat lemne, ajutat de țăranii din vecini. Când a început să mute lemnele, a descoperit ariciul. Mama se plângea de ceva timp că începuseră să lipsească puii de găină, iar acum înțelegeam de ce.

Vizavi de această casă, pe ulița de altfel destul de largă, locuia o familie cu șase-șapte copii, care veneau tot timpul să se joace cu mine în grădină. Presupun că aveam vreo doi ani și ceva, dar conștientizam deja lucrurile. Mă fascinau bobocii de rață, dar neputând să îi prind, unul dintre copiii ăia mi-a adus un pui de găină. Pentru mine, tot galben era. Și am vrut neapărat să-l învăț să

înoate. Am găsit o băltoacă mai mare în curte și l-am tot băgat în ea. Finalul a fost, cum își poate închipui oricine, tragic. După-masa, tata s-a întors acasă. M-am speriat cumplit, țin minte de parcă s-ar fi întâmplat ieri, m-a pus să stau în genunchi, pe alea din jurul casei, cu puiul în față. Nu m-a bătut. A început să-mi facă morală la vârsta aia... Îmi aduc aminte foarte clar. Sacrificasem o viață de animal. Plângeam în hohote. Asta a fost lecția pe care mi-a dat-o. De atunci nu m-am mai atins niciodată de un animal pentru a-i face rău. Ba din contră, strângeam toate animalele de pe stradă și le aduceam acasă.

Mai am și alte imagini de acolo. Tata se așeza în pat lângă mine în fiecare seară. Aveam o lampă cu gaz și îmi citea diverse povești după care eram mai mult decât ahtiat. El ațipea, iar eu îl trăgeam de mânecă... Ținea în mână o carte mare cu ilustrații, luată de la Vasile Voiculescu din bibliotecă. Îmi citea ceva... cred că erau povești cu animale. El le citea în franțuzește și mi le traducea în românește. Imaginile astea mi-au rămas pentru totdeauna.

În spatele curții de vreo 2000 de metri pătrați sau mai bine, erau două grajduri enorme, ca o hală, în care vărul tatălui meu, care bănuiesc că stătea în localitate pentru că avea în administrare o fabrică de tutun, ținea o trăsură și, în cealaltă parte, doi armăsari negri. Armăsarii mă fascinau, dar nu puteam să mă duc la ei pentru că erau extrem de agresivi. Erau ținuți în două staula despărțite. Cum mă simțeau, începeau să necheze strident și să azvârle cu copitele. Băteau și trosneau în țarcurile dimprejur. De ei îmi era frică.

Ce îmi mai amintesc e cum a fost când, presupun că pe la trei ani și ceva, a trebuit să ne întoarcem noaptea în București. Și am venit cu două căruțe țăărănești, cu țoluri puse pe deasupra. Era 1948. Mi-aduc aminte că eram în căruță, sub paie, cu niște pături peste mine, și cu mama alături.

Îmi amintesc și că locuiam împreună cu părinții pe strada Lanțului, în casa bunicilor mei materni. Noi stăteam într-un bloc la numărul 1A, iar la numărul 1 era casa bătrânească în care locuiau bunicii mei din partea mamei. Blocul fusese început de bunică-miu în 1939. La etajul doi, la 1A, era un apartament în care locuiam noi. Urcarea la etajul doi era anevoioasă, căci bunicul n-avusese bani să facă lift. Trebuia s-o iei pe-o scară îngustă. Jumătate din stradă mai există și la ora actuală, lângă Piața Puișor. Era cartier de negustori. Cartierul ăsta avea un avantaj mare pentru noi – era la circa doi kilometri de strada Dr. Staicovici, unde locuia Vasile Voiculescu.

Ce îmi amintesc din casa aia – și am rememorat asta împreună cu un prieten de-al meu din copilărie, care era cu nouă luni mai mare decât mine, Rodrig,

spus și Ghiughiu – e că el venea în vizită la noi însoțit de servitoare. Eu aveam bona mea, pe Frosa, care era una din fetițele țăranilor ce stătuseră vizavi de noi la Crevedia, mai mare decât mine cu vreo opt ani, și pe care o lăsasera să vină cu noi în București ca să aibă grijă de mine.

Scena pe care o am în minte este că, într-o seară, fata care avea grijă de Rodrig l-a adus în vizită la noi, sus, în apartament. Apartamentul avea trei camere și ne-au lăsat singuri în sufragerie. Tata fusese avocat, iar acolo, în sufragerie, era biroul lui. Avea o masă mare de nuc masiv și, fiind colecționar de antichități, pe pereți erau agățate diverse lucruri. Lângă masa asta lungă, masivă, pe perete, era un tam-tam african¹ și, sub el, o secure africană de vreo 50 cm lungime. Noi doi am pus mâna pe secure, că era prea grea pentru unul singur, și am lovit cu ea blatul biroului. I-am dat vreo șapte lovituri până au venit bonele, care au început să urle la noi și să plângă. Când a ajuns tata acasă, nu mi-a făcut nimic, ca de obicei: „Dă-l în Dumnezeu! de birou, o să-l vând!”

Tot din perioada aceasta îmi amintesc că, datorită tatălui meu, am mai descoperit o minune. O „cutie magică” din care se auzea muzică. Dar despre asta am să-ți povestesc ceva mai încolo, când vom ajunge la pasiunea mea pentru muzică.

Ce îmi mai aduc aminte din vremea aia este că, după nu știu cât timp, presupun că împlinisem vreo cinci ani, într-o dimineață au picat patru tovarăși la ușa apartamentului și ne-au anunțat că trebuie să îl părăsim, casa fiind naționalizată. Pe urmă am aflat că acolo s-a mutat un ilegalist cu doi copii. Au făcut un gest de bunăvoință și au dat jos, în stradă, toată mobila din apartament. Mama stătea pe un fotoliu plângând în hohote, iar eu eram pe celălalt fotoliu, în fața ei, în mijlocul străzii, neștiind ce se întâmplă. Până la urmă ne-am mutat în casa bunicilor. În partea din față a casei, în așa-numitul *living*, se mutase între timp o familie de evrei cu doi copii, care mi-au devenit tovarăși de joacă. Într-una dintre cele două camere care rămăseseră lipite de bloc ne-am mutat noi, era apoi holul și pe urmă dormitorul bunicilor, prin care trebuia să trecem ca să ajungem la baie. Îți închipui ce calvar era să deranjezi doi oameni în vârstă când aveai nevoie să te duci noaptea la toaletă!

Apropo de animale, după ce ne-am mutat împreună cu bunicii, mic fiind, mi-am amenajat, din bufetul lor pentru veselă scumpă, un loc pentru cuștile

---

¹ Tobă africană – cazan de bronz bătut în ciocan de cca 50 cm diametru, cu piele întinsă prinsă în bumbi, ce se agață pe după gât cu ajutorul unei curele de piele (care lipsea în cazul de față).

Casa Vasile Voiculescu din Str. Dr. Staicovici, nr. 34-36, București, 1990

cu cobai. Fratele tatălui meu era doctor la Institutul Cantacuzino și, când mergeam în vizită, tăbăram acolo pe toți cobaii. Veneam de fiecare dată acasă cu cel puțin doi-trei șoareci albi, maro, negri, pe care îi sortam în acest bufet. Era o piesă de mobilier frumos furniruită. Acum devenise locul animalelor. Pe urmă am trecut și la animale mai mari. Am avut norocul să fiu lăsat să-mi desfășor această dragoste față de animale. În casă trebuiau să fie cel puțin un câine, două pisici...

De unde provenea familia mamei tale?

Mama provenea dintr-o familie de negustori din București. Bunicul meu, Vasile Rădulescu, era de undeva de pe Calea Călărași, un cartier mai rău-famat la vremea respectivă. Și era unul dintre cei șapte copii ai unei familii numeroase. Fusese înfiat de mic de către un preot, că familia era prea mare. Mă duceam

din când în când cu bunică-mea până pe Calea Călărași, unde era o curte cu case-vagon, de oameni mai săraci.

Întorcându-ne la actuala noastră casă, cartierul ăsta de la Piața Puișor se învecina, pe versantul spre Casa Poporului de acum, cu renumita Calea Rahovei. Aici se aflau celebrele fabrici de bere. Locul era extrem de pitoresc, cu case îngrijite, cu magnolii și glicine în curți. Mergând de la casa noastră spre dreapta, pe strada Acvila, se ajungea pe strada Sabinelor, acolo traversai strada Uranus și urmau o serie de străzi în pantă, pe care se cobora spre Mitropolie și Piața Coșbuc. Ca să te duci spre Calea Rahovei trebuia să parcurgi cartierul Dealul Spirii. Îmi aduc aminte nume de străzi, de exemplu de Cazărmii, Arionoaiei, Antim. Străzile în pantă erau paradisul nostru de iarnă, pentru că ne puteam da cu sania. Eu cunoșteam cartierul bine de tot, că așa se pleca de la noi din strada Lanțului și se ajungea pe strada lui Ion Pillat. Acesta era traseul. Strada se numea Ion Țăranul și la numărul șase stătea Ion Pillat. El era cel mai bun prieten al lui Vasile Voiculescu. Când ieșeau de pe strada unde locuia, într-o casă elegantă cu curte mare, ajungeai în Calea Rahovei. Paradisiace pentru mine erau diversele mirosuri și arome care te întâmpinau aici. În porțiunea de mai jos a străzii erau simigeriile. Am apucat vremea, copil fiind, a acestor simigerii. Te întâmpinau cu mirosul de plăcinte proaspete. Aveau în fața lor tarabe. Se mai vindeau și verdețuri și bragă. Mie nu-mi plăcea braga. Era un fel de băutură răcoritoare, acidulată, care avea pe fund ceva vâscos. Adusă de la bulgari și turci.

Simigeriile erau paradisul copiilor, pentru că vindeau rahat, sugiuc, poale-n brâu. Plăcinta rotundă cu carne avea cel puțin patruzeci de centimetri și era tăiată în felii. Era fierbinte. Mai jos dădeai de armenii și grecii care vindeau cafea proaspăt rășnită. Alte arome...! Mai târziu, comercianții au început să plece pe rând, să emigreze. De la noi, din Lanțului, au plecat primii evrei în Israel prin 1956.

Bunicilor mei le-am dat eu nume. Pe mama mării o chemam Mamanu, pe bunicu-meu – Tatatu. Lui Vasile Voiculescu îi spuneam Tatutatu. Depindea de sunetele pe care le scoteau când veneau la mine să mă drăgălescă. Ceilalți din familie au preluat apoi porecelele date de mine. Iar Mariei Voiculescu, care a murit la circa un an după ce m-am născut eu, i-a rămas numele de Naninani, după ce tata m-a dus s-o văd pe catafalc și mi-a spus că face nani. De atunci i se spunea în familie numai Naninani. Numele de Tatutatu, pe care i-l dădusem lui Vasile Voiculescu, a fost schimbat apoi de nepoatele lui, Daniela Mihaela

(născută în 12 decembrie 1952) și Iunia Emanuela (născută în 8 iunie 1958), ele spunându-i Bucucu.

Ambii bunici, și cel din partea tatălui, și cel din partea mamei, se chemau Vasile. De cele mai multe ori se sărbătorea ziua lor de nume, Sfântul Vasile, la noi, pe Lanțului.

Într-un colț al străzii Coșbuc, Tatatu avea un mare magazin de măcelărie cu salamuri, carne și altele. Bunica mea servea și ea acolo. Îmi aduc aminte că, la un moment dat, eram la ei în măcelărie. Nu-mi plăcea. Era totul căptușit cu faianță albă. Nu-mi plăceau nici sculele alea de măcelărie. Aveau un butuc enorm pe care bunicul meu tăia carnea. Într-o zi am auzit scandal pe stradă și am ieșit. Era o demonstrație comunistă. Nu știu de unde auzisem eu, dar am zis: „Fir-ar al dracu’ de comunism!” Bunică-mea m-a luat în brațe și m-a băgat imediat înapoi în măcelărie.

Din păcate, tot acest cartier curat, pitoresc, avea să cadă prin anii 1980 sub buldozerele lui Ceaușescu, care au ras de pe fața pământului locurile copilăriei mele. Eu deja plecasem din țară. Când lucram la radio, de câte ori primeam fotografiile cu aceste locuri mă podideau lacrimile.

După ce am fost dați afară din casă și stăteam cu bunicii, tata a lucrat doi ani de zile ca administrator la un cămin din Snagov, o vilă mare chiar pe marginea lacului, și m-a luat și pe mine cu el. Era un cămin de orfani adoptați de membrii de partid obligați de Gheorghiu-Dej să înfieze copii săraci. Petreceam inclusiv iarna acolo. Se mânca bine, că era al partidului. Tata era un înotător împătimit și acolo avea tot lacul la dispoziție. N-am învățat atunci să înot din cauză că îl aveam pe el. De fiecare dată mă puneă să mă întind plută în spatele lui și îl țineam de umeri în timp ce traversa Lacul Snagov cu mine în spate, ajungând până la mănăstirea de pe insulă. Apoi, prin 1953, eu cu tata ne-am mutat în casa din Dr. Staicovici împreună cu Vasile Voiculescu, fiindcă părinții mei au divorțat.

Mai târziu, am învățat și să înot. Nu fusese încă arestat Vasile Voiculescu. În colțul străzii noastre se afla renumitul ștrand Bragadiru, care azi nu mai există. Prima piscină olimpică din București, cu trambulină și groapă de patru metri adâncime. Era un ștrand făcut încă din timpul regalității. Fusese pentru protipendadă, că lângă ștrand erau terenurile sportive ANEF, redenumite Progresul. Avea stadion de atletism și mai multe terenuri de tenis.

Lângă bazinul olimpic era un fel de piscină pentru copii. Am venit odată de la mare cu tata, care jucase în naționala de rugby și de hochei a României.

Era un tip athletic. Eu mă târam prin bazinul ăla. Și când l-am văzut apărând în dreptul trambulinei, la groapa de patru metri, am vrut s-o șterg... Aveam vreo opt, nouă ani. S-a uitat lung la mine și m-a întrebat: „Ce cauți, mă, acolo?” Avea un gest specific, mă chema cu degetul: „Vino-ncoace, vino-ncoace.” Când am ajuns pe partea cealaltă, în dreptul trambulinei, s-a uitat lung la mine – aveam încredere mare în el – m-a apucat de mâini și m-a aruncat în groapa aia... Era groaza noastră, a copiilor.

Știam să bag capul sub apă cu ochii deschiși și am început să dau din mâini până am ajuns la suprafață. Tata, de pe mal, zicea: „Vezi, mă?” Eu eram speriat. De jur împrejurul bazinului era un șanț cu un profil de care se puteau ține înotătorii. Și mi-a zis: „Nu veni la șanț. Du-te încolo.” Așa am luat-o, cum mi-a spus, și am continuat să înot... Am ieșit într-un final din apă cam tremurând, dar a doua zi, când m-am dus din nou la ștrand, am traversat bazinul.

Cum era viața în casa scriitorului Vasile Voiculescu?

Când l-au arestat pe Vasile Voiculescu, în 1958, eu deja locuiam de mai mulți ani în Dr. Staicovici. Casa fusese construită după 1800 și Vasile Voiculescu o cumpărase de la Kogălniceanu. Toți cei cinci copii ai lui au crescut în casa aceea. Acolo am stat în aceeași cameră cu el cel puțin trei ierni. Eu dormeam întins pe două fotolii. Nu încălzea camera, refuza, deși în casă a fost un mare eveniment când s-au montat gaze la sobe. Aveam sobe de teracotă, înalte și frumoase. Planșeele casei erau pe bârne – dacă te zgâlțâiai prea tare, începea să trepideze casa. În camera bunicului erau biblioteci pe tot peretele din față până la vreo doi metri și jumătate, deasupra atârnavă picturi. Bibliotecile încadrau și soba. Își încastrase soba înaltă de doi metri... Era căptușită pe din afară cu cărți.

Pe urmă, venea un pat modest. Ușile erau înalte, duble, cu tăblii și tocure din lemn masiv. Patul nu era dublu, era un pat ușor mai lat decât cel de o persoană. Acolo îmi petreceam eu nopțile de iarnă. Din fotoliile mele vedeam geamul din dreapta, care dădea în curtea interioară a casei. Geamurile alea duble erau proverbiale: dimineața, când mă trezeam, Vasile Voiculescu fusese la baie, unde își făcuse dușul cu apă rece și venea în pantalonii de pijama la fereastra pe care o și deschidea. Avea niște prosoape din păr de capră de circa doisprezece centimetri lățime. Niște fâșii lungi, cu mânere de lână la capete. Mă jucasem și eu cu ele, parcă erau glaspapier. Îmi pare rău că le-am lăsat când am plecat din România...

Cu acele prosoape se fricționa pe tot corpul, până se făcea roșu ca racul. Avea și două gantere cu care începea să-și facă gimnastica la fereastră, pe frigul ăla.

Când eram mic și stăteam în strada Lanțului, Frosa, bona mea, mă ducea în Dr. Staicovici. Apoi, când am mai crescut, am început să merg singur. Când m-am mutat acolo, la început am fost izolat. Nu cunoșteam copiii de pe stradă. Nu prea aveam prieteni acolo. Copiii mei rămăseseră tot în Lanțului. Fiind la un kilometru jumate, era o nimica toată. După ce am stat cu bunicul în cameră, m-am mutat cu tata în partea din față a casei. Casa nu a fost naționalizată, dar au băgat la demisol o doamnă, care avea o fată. La început ele au stat spre stradă, în două cămăruțe alăturate.

Bunicul a avut două surori: Nașa și Mătușica, poreclite așa de către familie. Mătușica era cea mai mare dintre surorile lui și își făcuse o casă pe Berzei. Nașa fusese măritată cu un ofițer de cavalerie. Ea este cea care l-a adus pe Vasile Voiculescu de la Pârscov în București. L-a găzduit. Ea era cea care dicta, pentru că avea bani. Când bunicul a terminat liceul „Lazăr“, s-a dus la Litere. După un an de zile, Nașa a făcut o criză de isterie și l-a obligat să urmeze Medicina. Când au venit vremurile mai grele, ea s-a mutat în casă la el. Avea o cameră. Dar s-a întâmplat o altă nenorocire.

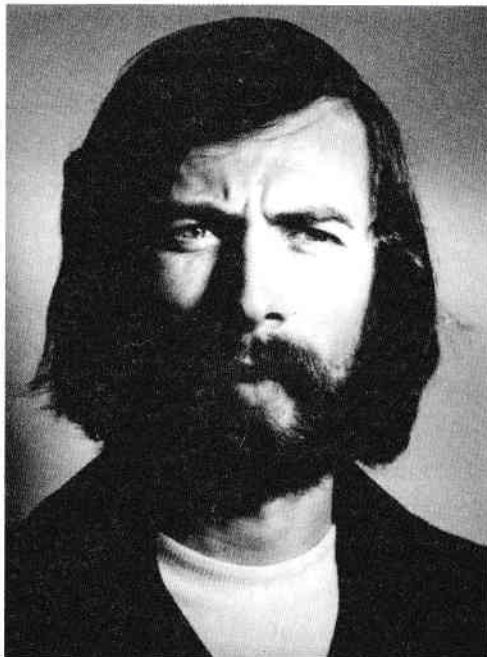
Soțul ficei Mătușicii era ziarist, Liviu Nasta. L-au arestat și pe el prin 1949 sau 1950. L-au băgat în pușcărie ca spion, pentru că avea legături cu ambasada Angliei. Atunci, casa lor a fost confiscată. S-au împrăștiat și, deodată, Mătușica a apărut la noi în casă, în camera lipită de biroul lui Vasile Voiculescu, stând împreună cu Nașa. Când l-au arestat pe bunicul, tata era recăsătorit și, în camera din față, care era vizavi de camera bunicului, locuiam eu. În dormitorul din spate stătea tata cu noua soție. Exista o singură baie la noi, sus. Mai era o baie jos, pentru cele două femei, chiriașe ale statului.

În partea din spatele casei, la demisol, mai exista o cameră pentru servitori. O cameră de doi metri cincizeci pe doi metri optzeci. Acolo a fost băgată o rusoaică venită cu trupele sovietice și rămasă în România. Deci, înaintea arestării lui Vasile Voiculescu, stăteau în casă cele două mătuși, tata cu soția, eu, bunicul și cele trei femei la demisol. La parter era o bucătărie mică în spate, un closet pe etaj.

După ce l-au arestat pe bunicul, eu nu am mai avut voie să merg la școală. „Îl trimiteți la meserii sau la agricultură“, i-au spus tatii cei de la Securitate. Treceam dintr-a șasea în a șaptea. A fost o debandadă. Ce să facă cu mine? Prin cunoștințe, m-am înscris la o școală de horticultură la Codlea, unde

trebuia să mă duc în internat. Am și acum cererea aprobată de înscriere la această școală.

Pe la doisprezece ani, l-am rugat pe tata să îmi cumpere patine de hochei. El fusese hocheist și voiam și eu. Acum era vânzător la consignația de la Gara de Nord, nu se mai ocupa de casa de licitații. Mi-a zis: „Du-te și vezi, că poate găsim la consignații.“ Erau multe consignații pe străzile care acum sunt Lipscani, Gabroveni. Ducându-mă pe acolo, am găsit niște patine cu ghete. Până atunci încercasem numai patine cu cheiță. Distrugeam toți pantofii. (Aici mă asemăn cu Andi Moiescu, că și el a ajuns să facă patinaj de viteză din

Andrei Voiculescu, București,
toamna 1971

întâmplare.) Am văzut niște patine bizare, lungi de vreo patruzeci și cinci de centimetri. Patina depășea, deci, măsura ghetei. L-am luat pe tata: „Hai, te rog frumos, că am găsit patine cu ghete.“ Tata, când le-a văzut, a zis: „Băi Andrei, eu nu știu ce sunt astea.“ „Tată, vreau să mi le cumperi!“ Și mi le-a cumpărat.

La vremea respectivă, patinoarul era Lacul Cișmigiu înghețat. De la noi până acolo erau două stații și jumătate de troleibuz. Legam patinele și le puneam pe după gât. Astfel am învățat să patinez pe patine de viteză. Când am învățat să patinez mai bine, groaza noastră, a copiilor mai mici, era că ni se vor fura patinele. Într-o zi, pe lac, s-au luat după mine doi băieți mai mari. Au strigat: „Băi, puștiule!“ Când am auzit, am început să fug. Fugeam mai zdravăn decât ei. Când m-au ajuns din urmă, au văzut că m-am panicat: „Potolește-te, că nu vrem să-ți facem nimic. Tu de unde știi să patinezi pe patine de viteză?“

Am zis: „Uite că știu.“

„Nu vrei să vii la clubul nostru?“

„Ce club?“

„Clubul nostru, Dinamo.“